

УДК: 633.15:631.5(477.46)

Новицька Н. В., кандидат с.-г. наук, доцент

Мусієнко Я. В., магістр 1 року навчання,

Мартинів О. М., молодший науковий співробітник

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: novictska@rambler.ru

ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО

Кукурудза порівняно з іншими зерновими культурами краще реагує на внесення добрив і у зв'язку з тривалим вегетаційним періодом засвоює поживні речовини з ґрунту практично до завершення дозрівання зерна. Традиційна система удобрення кукурудзи, яка передбачає застосування мінеральних добрив сумісно з гноєм, або на фоні його післядії, може значно підвищити її врожайність. Однак останніми роками у зв'язку зі скороченням поголів'я великої рогатої худоби спостерігається різке зменшення використання гною під кукурудзу та інші сільськогосподарські культури. За умов, коли немає можливості повернути в ґрунт винесені з урожаєм поживні речовини шляхом застосування мінеральних добрив та гною, виникає потреба в пошуку інших джерел поповнення запасів поживних речовин в ґрунт для збереження і розширеного відтворення його родючості. Нині найбільш перспективним, враховуючи економічні аспекти, є солома попередника та сидерати, вирощені в проміжних посівах.

Ефективність використання в системі удобрення кукурудзи на зерно сидератів та соломи пшениці озимої як добрива без внесення та з внесенням компенсаційної дози азоту вивчали в польових умовах ПСП «Агрофірма «Шульц» Черкаської області. Досліджували середньоранні гібриди кукурудзи від компанії Сінгента: «НК Фалькон», «НК Делітоп» та варіанти удобрення з внесенням добрив в нормі $N_{120}P_{90}K_{120}$, пріорювання соломи пшениці озимої з обов'язковим внесенням компенсаційної дози азоту (карбамід в

нормі N_{10} на 1 тону соломи) та використанням на сидерат посівів хрестоцвітних культур.

Позитивний вплив застосування в якості добрив соломи попередника та сидератів, вирощених в проміжних посівах на інтенсивність формування листків рослин кукурудзи позначається на розмірах листової поверхні та позитивно впливає на рівень урожайності культури. Більшу площу листової поверхні формували гібрид «НК Фалькон» – 12,0 тис. м²/га у фазу 78 листків, 45,2 тис. м²/га у фазу викидання волоті і 35,9 тис. м²/га у фазу молочно-воскової стиглості. Пріорювання соломи озимої пшениці з додаванням до кожної її тонни по 10 кг діючої речовини мінерального азоту сприяло одержанню 9,189,86 т/га зерна кукурудзи, що на 15,6 % більше, ніж на контролі, і на 0,9 % перевищує урожайність культури у другому варіанті удобрення. Виключення при внесенні соломи компенсаційної дози азоту зумовило зниження продуктивності кукурудзи на 10,5 ц/га, що пов'язано з погіршенням мінерального живлення через іmobilізацію рухомого азоту мікроорганізмами.

Результати польових досліджень свідчать, що заміна традиційної системи удобрення кукурудзи на зерно (внесення гною та мінеральних добрив) на альтернативну (внесення побічної продукції з обов'язковим додаванням до кожної її тонни по 10 кг діючої речовини азоту) покращувало показники структури врожаю та позитивно впливало на рівень урожайності культури.

УДК: 576.371:633.31

Обідняк Н. І., студентка 4 курсу агробіологічного факультету

Башкірова Н. В., кандидат біол. наук, старший науковий співробітник

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: Nat.Bash@i.ua

САМОФЕРТИЛЬНІСТЬ ЛЮЦЕРНИ ПОСІВНОЇ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ

Недостатня забезпеченість кормами у сучасних умовах є лімітуючим фактором реалізації генетичного потенціалу продуктивності тварин. Для стабілізації і подальшого нарощування їх виробництва необхідно оптимізувати площі під кормовими культурами, підвищити їх урожайність та поживну цінність кормової сировини. Однією із найбільш цінних кормових культур є люцерна. Дана культура характеризується високим вмістом білку, мінеральних речовин, ві-

тамінів, збалансованістю за амінокислотним складом. Проведена селекційна робота дала змогу розширити територію поширення люцерни в центральні і північно-західні регіони України. Але в даних умовах існує проблема насінневого розмноження, так як люцерна є перехреснозапильною культурою, а комахи-запилувачі пристосовані до більш теплих кліматичних умов, тому спостерігається значне зниження урожайності через недостатню кількість комах-запи-